

بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های جنسی بر باورهای ناکارآمد جنسی زوجین در شرف ازدواج شهر اصفهان آمنه دشتستان نژاد^۱، روناک عشقی^۲، ایمانه افخمی^۳

نویسنده‌ی مسئول: یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات amenehdashtestannejad@yahoo.com

دریافت: ۹۲/۰۹/۲۶ پذیرش: ۹۳/۰۷/۲۶

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به اهمیت رابطه جنسی در زندگی زناشویی و تأثیر باورها بر نوع فعالیت جنسی که زوجین درگیر آن هستند، آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج فرصت یادگیری مسائل جنسی و جلوگیری از بروز برخی مشکلات را فراهم می‌کند. از این رو، هدف پژوهش حاضر تعیین اثر بخشی آموزش مهارت‌های جنسی بر باورهای ناکارآمد جنسی زوجین در شرف ازدواج شهر اصفهان بود.

روش بررسی: روش تحقیق در این پژوهش، نیمه تجربی از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جامعه آماری، شامل زوجین در شرف ازدواج مراجعه کننده به مرکز خیریه امام علی (ع) در شهر اصفهان در سال ۱۳۹۲ بود و زوجین به شیوه تصادفی و به طور مساوی در دو گروه کنترل (۱۵ زوج) و شاهد (۱۵ زوج) گمارده شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان نوبر و پینتوگویا (SDBQ) استفاده شد. در مورد گروه شاهد، هشت جلسه آموزش مهارت‌های جنسی به صورت زوجی اجرا شد و در گروه کنترل هیچ مداخله‌ای صورت نگرفت. **یافته‌ها:** یافته‌های این پژوهش از طریق آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد که آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج بر باورهای ناکارآمد جنسی زنان ($p < 0.01$) و مردان ($p < 0.01$) مؤثر است.

نتیجه‌گیری: آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج بر بهبود باورهای ناکارآمد جنسی زوجین در شرف ازدواج (زنان و مردان) مؤثر بود. از این آموزش می‌توان برای پیشگیری از اختلالات جنسی، بهبود رضایت جنسی و افزایش صمیمیت زوجین استفاده نمود. **واژگان کلیدی:** آموزش مهارت‌های جنسی، ناکارآمدی جنسی، باورها، زوجین، در شرف ازدواج، اصفهان، ایران

مقدمه

روانشناختی و مذهبی توجه می‌کند و به حوزه‌های شناختی (اطلاعات و دانش)، عاطفی (احساسات، ارزش‌ها و نگرش‌ها)، رفتاری (مهارت‌های ارتباطی و تصمیم‌گیری) مربوط می‌شود (۱).

آموزش مهارت‌های جنسی برای زوجین در شرف ازدواج شامل کسب آگاهی در مورد کالبد شناسی و فیزیولوژی بدن انسان، اعمال جنسی، تولید مثل و زندگی خانوادگی، پیشگیری از اختلالات جنسی، حاملگی ناخواسته و موضوعاتی

آموزش جنسی یک فرآیند طولانی است که افراد از طریق آن اطلاعات و دانش لازم در مورد مسائل جنسی را کسب می‌کنند و نگرش‌ها، عقاید و ارزش‌های خودشان را تشکیل می‌دهند و همچنین فرآیندی است که به رشد جنسی سالم، بهداشت زناشویی، روابط بین فردی، عاطفه، نزدیکی، تصور بدنی و نقش‌های جنسیتی کمک می‌کند. این آموزش به همه ابعاد جنسیت مانند ابعاد زیستی، فرهنگی- اجتماعی،

۱- کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی یزد

۲- دکترای مشاوره خانواده، دانشگاه اصفهان

۳- دانشجوی دکترای مشاوره و راهنمایی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران

از این قبیل است (۱).

بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی برنامه‌های آموزش جنسی هم برای افرادی که هنوز فعالیت جنسی خود را آغاز نکرده‌اند و هم برای افرادی که فعالیت جنسی خود را آغاز کرده‌اند، یک نیاز به حساب می‌آید. علی‌رغم سطح سواد نسبتاً بالا در ایران که راه را برای برنامه‌های آموزشی هموار می‌کند، سیستم مراقبت‌های سلامت اولیه بسیار مؤثر و کارآمد، برنامه موفق تنظیم خانواده و وجود برنامه‌های ملی برای سلامت باروری جوانان؛ موضوع آموزش مهارت‌های جنسی به طور کامل مورد عنایت قرار نگرفته است و خلأهایی در این راستا در نظام مراقبت‌های سلامتی اولیه و نظام سلامت و تنظیم خانواده به چشم می‌خورد. تحقیقات متعددی که در داخل کشور به انجام رسیده است نیز حاکی از نیاز مبرم و روز افزون به این گونه آموزش‌ها هستند (۲). به طور کل آموزش مهارت‌های جنسی روشی است که آگاهی فرد را در زمینه تمایلات جنسی، نگرش‌ها و ارزش‌های فرهنگی مربوط به آن افزایش می‌دهد. همچنین موجب بهبودی و ارتقاء ارتباطات مؤثر در موضوعات جنسی می‌شود (۲). آمار نشان می‌دهد که ۵۰ درصد از زوجین در مراحل زندگی از زندگی زناشویی خود، اختلال جنسی را تجربه کرده‌اند ولی تعداد کمی تحت مشاوره و درمان قرار گرفته‌اند. یکی از علل اصلی عدم مشاوره و جستجوی رسمی درباره مسائل جنسی، فرهنگ شرم و حیای افراطی است (۳). برخی شواهد حاکی از آن است که انواع معینی از افکار، نگرش‌ها و عقاید در مورد جنبه‌های مختلف فعالیت جنسی وجود دارد که ممکن است بر نوع فعالیت جنسی که افراد درگیر آن هستند تأثیر بگذارد و پاسخ جنسی آن‌ها را بر حسب میل، انگیزه‌ها و ارگاسم به شدت تحت تأثیر قرار دهد (۴). باورها و نظام اعتقادی مانند یک صافی است که رویدادهای فعال کننده از طریق آنها ارزیابی می‌شوند (۵). در زندگی زناشویی باورهایی وجود دارد که حقیقت ندارند و شواهدی برای حمایت از آنها

وجود ندارند. این باورهای مطلق، انتظاراتی را فراهم می‌کنند که مانع تحقق اهداف همسران می‌شود و سلامت جنسی آنها را به مخاطره می‌اندازد و به عنوان باورهای ناکارآمد، به علت اصلی بسیاری از اختلاف‌ها به ویژه اختلاف‌های بین زوجین بدل می‌شود (۶، ۷). در بسیاری از مواقع فرد چنان تحت تأثیر باورها در بافت جنسی قرار دارد که روشن سازی و در صورت امکان بازسازی آنها گامی بزرگ در ایجاد روابط جنسی مطلوب بین زوجین به شمار می‌رود، بالاخص در دوران عقد که در جامعه ایرانی خشت‌های اولیه زندگی در این دوره بنا گذاشته می‌شود. با ارائه آموزش، مشاوره و اطلاعات مورد نیاز در زمینه فیزیولوژی پاسخ‌های جنسی انسان و پی بردن به باورهای ناکارآمد جنسی که زوجین ناخواسته تحت تأثیر آن‌ها قرار دارند، به تدریج مشکلات موجود از بین رفته و ناآگاهی جای خود را به اطلاع و آگاهی کامل می‌دهد و باعث می‌شود تا زوجین قدم‌های مؤثر و موافقی در مواجهه با مشکلات جنسی و حتی پیشگیری از اختلافات زناشویی خود بردارند (۸). در این پژوهش تأثیر آموزش مهارت‌های جنسی بر باورهای ناکارآمد زوجین (زنان و مردان) در شرف ازدواج مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی

روش تحقیق در این پژوهش، نیمه تجربی از نوع پیش آزمون پس آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل زوجین دوره عقد مراجعه کننده به مرکز خیریه امام علی (ع) شهر اصفهان در سال ۱۳۹۲ بودند. شرایط ورود به نمونه عبارت بودند از: حداقل سن ۱۸ سال، عدم ابتلا به بیماری جدی روانی و جسمی، عدم آغاز زندگی مشترک (به سر بردن در دوره عقد)، دارا بودن سواد خواندن و نوشتن. تعداد نمونه این پژوهش شامل ۳۰ زوج (۶۰ نفر) مراجعه کننده به مرکز خیریه امام علی (ع) بودند که به طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده و با شمارش تصادفی در دو گروه

آزمایش و کنترل قرار گرفتند. انتخاب نمونه بدین صورت انجام گرفت که پس از مراجعه به مرکز مشاوره دانشجویان امام علی (ع)، لیست تمامی زوجین دوره عقد مراجعه کننده و یا تحت پوشش این مرکز، در اختیار پژوهشگر قرار داده شد. به طور تصادفی ۳۰ زوج در دوره عقد (۶۰ نفر) انتخاب شدند و از مسئول مرکز خواسته شد تا آنها را به پژوهشگر معرفی نمایند. پس از معرفی زوجین در دوره عقد به پژوهشگر، روند کار برای آنها توضیح داده شد و از آنها برای انجام پژوهش با استفاده از رضایت نامه کتبی اجازه کسب شد و در راستای توجه به اصول اخلاق پژوهشی به آنها اطمینان داده شد که هویت‌شان کاملاً محرمانه باقی خواهد ماند و تمام پرسشنامه‌ها بدون نام و صرفاً کدگذاری خواهد شد. سپس به طور تصادفی ۱۵ زوج (۳۰ نفر) به گروه آزمایش و ۱۵ زوج (۳۰ نفر)

نفر) به گروه کنترل تخصیص داده شدند. گروه آزمایش هشت جلسه ۹۰ دقیقه‌ای به صورت هفتگی آموزش مهارت‌های جنسی به سبک رفتاری-شناختی، با استفاده از ابزار کمک آموزشی مثل تصاویر گرافیکی اندام‌های جنسی و شیوه‌های مقاربت، پاورپوینت، جزوه‌های آموزشی به صورت گام به گام و به صورت زوجی (زن و مرد در کنار یکدیگر) دریافت کردند (جدول ۱)، اما گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکردند. لیکن جهت رعایت اصول اخلاق پژوهشی بعد از پایان پژوهش آنها نیز آموزش را دریافت کردند. پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان در دو مرحله پیش از آزمون (قبل از آغاز جلسه اول) و پس از آزمون (یک هفته پس از پایان جلسه هشتم) در دو گروه آزمایش و کنترل اجرا شد.

جدول ۱: خلاصه برنامه آموزش مهارت‌های جنسی زوجین

جلسات	عناوین	مدت زمان
جلسه اول	معارفه، ارزیابی و بیان منطبق آموزش	۹۰ دقیقه
جلسه دوم	ارائه اطلاعات و دانش جنسی	۹۰ دقیقه
جلسه سوم	آموزش انواع شیوه‌های مناسب برای شب زفاف و انواع پوزیشن‌های معمول و غیر معمول ارتباط جنسی	۹۰ دقیقه
جلسه چهارم	معرفی اسطوره‌های جنسی	۹۰ دقیقه
جلسه پنجم	بازسازی شناختی افکار ناکارآمد	۹۰ دقیقه
جلسه ششم	آموزش خودگرایی مثبت	۹۰ دقیقه
جلسه هفتم	آموزش صمیمیت جنسی	۹۰ دقیقه
جلسه هشتم	آموزش سرد کننده‌های جنسی و توضیح استانداردهای جذابیت و روش‌های پیشگیری از بارداری	۹۰ دقیقه

در این پژوهش به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان نوبر و پینتو و گوویا (Sexual Dysfunctional Beliefs questionnaire) (۹) استفاده شد. این پرسشنامه در برگیرنده مهم‌ترین اسطوره‌ها و باورهای غلط موجود در ادبیات جنسی زنان و مردان است. هر کدام از نسخه اصلی زنان و مردان این پرسشنامه شامل ۴۰

گویه است. اما به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و مذهبی بعضی از گویه‌ها از پرسشنامه اصلی حذف شدند و بدین ترتیب پرسشنامه قابل استفاده برای زنان پس از حذف گویه‌های شماره (۲، ۴، ۶، ۷، ۲۷، ۲۸، ۳۲) از نسخه اصلی شامل ۳۳ گویه و ۶ زیر مقیاس شد که عبارتند از: ۱- محافظه کاری جنسی، ۲- میل و لذت جنسی به عنوان گناه، ۳- باورهای مرتبط با سن،

۴- باورهای مربوط به تصویر بدنی، ۵- برتری عواطف به رابطه جنسی و ۶- برتری مادری به رابطه جنسی. نسخه مردان پس از حذف گویه‌های شماره (۴، ۱۳، ۳۰، ۳۶) شامل ۳۶ گویه و ۶ زیر مقیاس شامل ۱- محافظه کاری جنسی، ۲- قدرت جنسی زنانه، ۳- باورهای ماکو(به باورهایی اشاره دارد که در آن مرد به صورت اغراق آمیزی توانایی خود را با ارتباط جنسی خوب ارزیابی می‌کند)، ۴- باورهای مرتبط با رضایت جنسی زنان، ۵- نگرش محدود به رابطه جنسی و ۶- رابطه جنسی به عنوان سوء استفاده از قدرت مردانه شد. پرسشنامه‌ها بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرتی "کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، کاملاً موافقم" تدوین شده است. از آزمودنی‌ها خواسته شد تا نظرشان را راجع به گویه‌های پرسشنامه که عبارات خبری پیرامون مسائل جنسی است، را در پرسشنامه علامت بزنند. در این پرسشنامه‌ها نمره گذاری به شکل مستقیم صورت گرفت و نمره بالاتر نشانه بیشتر بودن تأثیر باورهای ناکارآمد جنسی بر عملکرد جنسی زنان و مردان (زوجین) بود. برای تعیین روایی محتوایی و صوری، پرسشنامه به ۵ متخصص مشاوره و روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان ارائه شد تا نظر خود را در مورد این پرسشنامه ابراز نمایند. بسیاری از این گویه‌ها توسط اساتید متناسب با فرهنگ جامعه اصلاح شد و بعضی نیز حذف شدند. برای تعیین همسانی و روایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید که معادل ۰/۹۶ گزارش شد. در پژوهش حاضر، ثبات پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان از طریق بازآزمایی سه هفته‌ای بر روی ۳۵ آزمودنی بررسی شد. نتایج بدست آمده گویای آن است که این ابزار از ثبات قابل قبولی برخوردار است (ضریب باز آزمایی ۰/۹۴ برای پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی زنان

و ضریب باز آزمایی ۰/۸۸ برای پرسشنامه باورهای ناکارآمد جنسی مردان). ساختار جلسات آموزش مهارت‌های جنسی بدین صورت بود که پس از انتخاب آزمودنی‌ها، پیش آزمون بر روی آنان اجرا شد. سپس متغیر مستقل در این پژوهش یعنی آموزش مهارت‌های جنسی زوجین، شامل ۸ جلسه آموزشی بود که به سبک رفتاری-شناختی، گروهی و به صورت گام به گام طی هشت جلسه ۹۰ دقیقه‌ای و هر هفته یک جلسه اجرا شد. در این جلسات که با نظر خواهی و مشورت متخصصین تنظیم شده بودند، پژوهشگر با استفاده از تکنیک‌های مختلف رفتاری- شناختی جنسی همچون ارائه اطلاعات و دانش جنسی از طریق آموزش آناطومی و چرخه پاسخ جنسی زن و مرد، آموزش انواع شیوه‌های مناسب برای شب زفاف و انواع روش‌های معمول و غیرمعمول ارتباط جنسی، آموزش فواید رابطه جنسی از نظر روحی و جسمی، آموزش آرامیدگی و خود ابرازی جنسی، اسطوره‌های جنسی، بازسازی شناختی افکار ناکارآمد، آموزش خودگویی مثبت و صمیمیت جنسی و سرد کننده‌های جنسی و توضیح استانداردهای جذابیت و روش‌های پیشگیری از بارداری اقدام به آموزش زوجین نمود. آزمودنی‌ها در مرحله پس آزمون (یک هفته بعد از پایان جلسه هشتم) دوباره مورد ارزیابی قرار گرفتند. با رعایت پیش-فرض‌ها (آزمون لوین و کلموگروف اسمیرنف)، برای تحلیل نتایج پژوهش از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین و انحراف معیار باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان در جدول (۲) نشان داده شده است.

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار باورهای ناکارآمد جنسی در گروه‌های آزمایش و کنترل در مراحل پیش آزمون و پس آزمون در زنان و مردان

متغیر	مرحله	گروه	(انحراف معیار) میانگین	متغیر	مرحله	گروه	(انحراف معیار) میانگین
نمره کل	پیش آزمون	آزمایش	۱۲۵/۶۷ (۱۰/۱۳)	نمره کل	پیش آزمون	شاهد	۱۴۰/۶۳ (۱۲/۳۸)
باورهای	کنترل	کنترل	۱۲۷/۲۴ (۱۱/۹۴)	باورهای	کنترل	کنترل	۱۴۰/۶۹ (۱۳/۱۰)
ناکارآمد زنان	پس آزمون	آزمایش	۱۰۴/۲۶ (۹/۰۴)	ناکارآمد مردان	پس آزمون	شاهد	۱۱۹/۹۷ (۱۰/۵۵)
		کنترل	۱۲۶/۱۴ (۱۲/۱۹)		کنترل	کنترل	۱۳۸/۸۸ (۱۲/۷۳)

نتایج تحلیل کوواریانس مقایسه نمرات پس آزمون باورهای و مردان در جداول (۳،۴) نشان داده شده است. ناکارآمد جنسی پس از تعدیل نمرات پیش آزمون زنان

جدول ۳: نتایج تحلیل کوواریانس مقایسه نمرات پس آزمون باورهای ناکارآمد جنسی پس از تعدیل نمرات پیش آزمون در زنان گروه آزمایش و کنترل

منابع تغییرات	مجموع مجذورات کل	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی داری	شاخص اندازه اثر
گروه	۹۸/۱۴	۱	۹۸/۱۴۱	۲۸/۹۷	۰/۰۰۱	۰/۷۸
پیش آزمون	۴۰/۱۶	۱	۴۰/۱۶۴	۱۷/۴۴	۰/۰۰۱	۰/۵۱
خطا	۳۹/۱۴	۲۷				
کل	۱۶۴۷/۳۳					

جدول ۴: نتایج تحلیل کوواریانس مقایسه نمرات پس آزمون باورهای ناکارآمد جنسی پس از تعدیل نمرات پیش آزمون در مردان گروه آزمایش و کنترل

منابع تغییرات	مجموع مجذورات کل	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی داری	شاخص اندازه اثر
گروه	۸۳/۶۹	۱	۸۳/۶۹	۲۵/۴۸	۰/۰۰۱	۰/۷۵
پیش آزمون	۱۸/۳۳	۱	۱۸/۳۳	۸/۹۳	۰/۰۱۲	۰/۲۷
خطا	۴۱/۶۴	۲۷				
کل	۱۴۲۹/۸۱					

بوده است در حالی که در گروه کنترل تفاوتی ایجاد نشده است. بنابراین آموزش مهارت‌های جنسی در بهبود باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان دوره عقد مؤثر بوده است.

نتایج این جداول بیانگر اثر بخشی آموزش مهارت‌های جنسی بر بهبود باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان در دوره پیش از ازدواج می‌باشد. یافته‌های فوق نشان می‌دهد که تفاوت‌های ایجاد شده در نمرات پس آزمون افراد گروه آزمایش معنی دار

بحث و نتیجه گیری

یافته‌ها نشان داد که طرح مداخله‌ای آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج به کار گرفته شده در این پژوهش بر بهبود باورهای ناکارآمد جنسی زنان و مردان مؤثر بوده است. شاخص اثر بدست آمده حاکی از این است که ۷۸ درصد کاهش باورهای ناکارآمد جنسی زنان شرکت کننده در گروه آزمایش و همچنین ۷۵ درصد کاهش باورهای ناکارآمد جنسی مردان شرکت کننده در گروه آزمایش را می‌توان به آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج نسبت داد. باورهای ناکارآمد دارای ویژگی‌هایی از قبیل درون مایه‌های عمیق، فراگیر، مکرر و برگرفته از خاطرات، هیجان‌ها، شناخت‌ها و احساسات بدنی هستند و هنگام فعال شدن سطح بالایی از عواطف را در بر می‌گیرد که حاصل تعامل خلق و خوی فرد با تجارب ناکارآمد او با خانواده و اطرافیان در سال‌های گذشته زندگی فرد است (۱۰). باورهای ناکارآمد در سیر زندگی تداوم دارند و ساختارهایی عمیق و غیر قابل انکار دارند. لذا رفتار یک فرد، بخشی از این باورها محسوب نمی‌شود، بلکه رفتارهای ناسازگار در پاسخ به باورهای ناکارآمد به وجود می‌آید. زمانی که باورهای فرد فعال می‌شود، تبدیل به اتاق فرمان افکار خودآیند منفی می‌گردد و به طور منفی موجب سوگیری در اطلاعات می‌شود. از این جهت، تغییر باورهای ناکارآمد و ناسازگار برای عملکرد بهتر، تغییر الگوهای زندگی و سبک‌های مقابله‌ای ناسازگار و فراهم کردن محیطی برای یادگیری مهارت‌های انطباقی است (۱۱). تحقیق کاملاً مشابهی در این زمینه یافت نشد، ولی تا حدی می‌توان گفت این نتیجه با یافته‌های نوبر و پیتوگوویا (Nobre & Pinto-Gouveia) که نشان دادند باورهای جنسی نقش مهمی در بروز مشکلات جنسی ایفا می‌کنند (۱۲) و همچنین پژوهش و اندرزادن (VanderZanden) نشان داد که آموزش جنسی در ایجاد نگرش مثبت به رابطه جنسی

نقش مهمی ایفا می‌کند (۱۳) و اظهارات زیلبرگلد (Zilbergeld) مبتنی بر این که مردان مبتلا به اختلالات نعوظی مجموعه‌ای از اسطوره‌ها و باورهای غلط درباره مسائل و رابطه جنسی دارند (۱۴) همخوان است. از دیگر تحقیقات مشابه می‌توان به یافته‌های صحت و همکاران (۱۵)، کریمی و همکاران (۱۶) هنر پروران و همکاران (۱۷) که اثر بخشی آموزش‌های جنسی را مورد تأیید قرار داده بودند. همچنین به نتایج پژوهش‌های گاندرسون (Gunderson) (۱۸)، کاپلان (kaplan) (۱۹)، المحبوبي (Almahboobi) (۲۰)، قیامی (Giami) (۲۱) و وستیمیر (Whetheimer) (۲۲) اشاره کرد. به دلیل اهمیتی که دوره عقد در فرهنگ و کشور ما دارد، این دوره را می‌توان سر آغاز ارتباط جنسی زنان و مردان این مرز و بوم دانست. به دلیل موانع فرهنگی و تشویق افراد به محرمانه ماندن مسائل جنسی که از موانع اصلی برای کسب اطلاعات درباره مسائل جنسی است، می‌توان با آموزش مهارت‌های جنسی پیش از ازدواج (دوره عقد) به ایجاد صمیمیت جنسی بیشتر زوجین و بهبود باورهای ناکارآمد جنسی که اغلب باعث ایجاد اختلال در عملکرد جنسی می‌شود، کمک شایانی نمود. مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، اندک بودن حجم نمونه به دلیل عدم دسترسی به همه زوجین دوره عقد در شهر اصفهان بود. بنابراین تعمیم‌پذیری نتایج حاصل مستلزم تحقیقات بیشتری با نمونه بزرگتر می‌باشد. از این رو پیشنهاد می‌شود که نمونه بیشتری از زوجین دوره عقد مورد بررسی قرار گیرند و به منظور حصول اطمینان از تداوم نتایج آموزش، پیگیری نیز صورت گیرد. همچنین مقایسه نتایج بر روی زوجین تحصیل کرده و نکرده، روستایی و شهر نشین و طبقات مختلف اقتصادی می‌تواند نتایج قابل ملاحظه‌ای را به دنبال داشته باشد. از دیگر محدودیت این پژوهش می‌توان به این اشاره کرد که در مدت ۸ هفته گروه شاهد و مداخله از منابع دیگر نیز ممکن بود

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات یزد نویسنده مسئول می‌باشد. بدین وسیله از همکاری مسئولین مرکز خیریه امام علی(ع) و کلیه شرکت کنندگان در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

اطلاعات دریافت کرده باشند که کنترل این مورد خارج از اختیار پژوهشگر بود.

منابع

- 1- Mahmodi G, Hassanzadeh R, Heidari G. The effect of sex education on family health on Mazandran medical university students. *Horizon Med Sci*. 2007; 13(2): 64-70. [In Persian]
- 2- Tabrizi M. Effectiveness compilation becks cognitive couple's therapy, book therapy, and family therapy on marital satisfaction.[dissertation]. Tehran: psychology, allame tabatabaie. 2006. [In Persian]
- 3- Shirpak K, Chinichian M, Maticka-Tyndale E, Ardebili H, ourreza A, Ramenzankhani A. A Qualitative Assessment of the Sex Education Needs of Married Iranian Women. *Sexuality & Culture*. 2008; 12: 133-50.
- 4- Spence S. *Psychosexual Therapy: A Cognitive– Behavioural Approach*. London: Chapman and Hall; 1991: 102-09.
- 5- Manavipoor D, Pirkhaefi A, Roohani A, Dibaji Z. Effect of sex education on sexual health. *Andisheh va Raftar*. 2009; 3(11): 77-86. [In Persian]
- 6- Ellis A. *How to control your anxiety before it controls you*. 6thed. New York: Citadel press; 2000:77-90.
- 7- Beck J, Barlow D, Sakheim D, Abrahamson D. Shock threat and sexual arousal: The role of selective attention, thought content, and affective states. *Psychophysiology*. 1987; 24(2): 165–72.
- 8- Jahanfar sh, Molaenejad M. *Text Book Of Sexual Disorder*. 3thed. Tehran: salami, bijeh pub; 2005:45-57. [In Persian]
- 9- Nobre P, Pinto-Gouveia J, Gomes F. Sexual Dysfunctional Beliefs questionnaire: An instrument to assess sexual dysfunctional beliefs as vulnerability factors to sexual problems. *Sex Relation Ther*. 2003;18(2): 171–04.
- 10- Eshghi r, Jahanian A. The relationship between sexual dysfunctional beliefs and female sexual dysfunctional disorders. unpublished. 2011. [In Persian] in press.
- 11- Pedro J. Dysfunctional sexual beliefs as vulnerability factors for sexual dysfunction. *J Sex Res*. 2006; 43(1): 68-75.
- 12- Nobre P, Pinto-Gouveia J. Emotions during sexual activity: Differences between sexually functional and dysfunctional men and women. *Arch Sex Behav*. 2006; 35(4): 491–99.

- 13- Vander Zanden T. Human Development .6thed. New York: McGraw– Hill. 2004; 331-79.
- 14- Zilbergeld B. The new male sexuality: The truth about men, sex and pleasure. 6th ed. New York: Batam; 2011: 367-638.
- 15- Sehat E, Sehat N, Shahsiah M, Mohebi S, Tabaraie Y. The effect of sex education on sexual satisfaction increase of couples' in Esfahan. Life Science Journal. 2013; 10(5): 31-5.
- 16- Karimi A, Dadgar S, Afiat M, Rahimi N. The effect of Sexual health education on Sexual Satisfaction in couples. The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility. 2013; 15(42): 22-30.
- 17- HonarParvaran N, Tabrizi M, NavabiNezhad S, ShafiAbadi A. Efficacy of emotion-focused couple therapy training with regard to increasing sexual satisfaction among couples. Thought and Behavior in Clinical Psychology. 2010; 4(15): 59-70. [In Persian]
- 18- Gunderson M, McCary J. Effects of sex education on sex information and sexual guilt, attitudes and behaviors. Family Relations. 1980; 29(3): 375-79.
- 19- Kaplan HS. Hypoactive sexual desire. J Sex Marital Ther. 1977; 3(1): 3-9. Available at: URL: <http://www.tandfonline.com/action/doSearch?quickLinkJournal=&journalText=&AllField=Hypoactive+sexual+desire&publication=40001791&content=standard&target=default> [cited 14 Jan 2008].
- 20- Almahbobi G. Multiculturalism and inconsistency in the perception of sex education in Australian society. Australas Med J. 2012; 5(12): 623-26.
- 21- Giami A, De Colomby P. Sexology as a profession in France. Arch Sex Behav. 2003; 32(4): 371-9.
- 22- Whestheimer R, Lopater S. Human Sexuality: A Psychology Perspective. 2th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2005: 232-49.

Effectiveness of Premarital Sex Education on Sexual Dysfunctional Beliefs of Couples, Isfahan

Dashtestannejad A¹, Eshghi R², Afkhami E³

¹MSc. Dept. of General Psychology, Science and Research, Islamic Azad University of Medical Sciences, Yazd, Iran

²PhD. Dept. of Family Counseling, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

³PhD. Student in Family counseling, Science and Research, Islamic Azad University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Dept of General Psychology, Science and Research, Islamic Azad University of Medical Sciences, Yazd, Iran

Email: amenehdashtestannejad@yahoo.com

Received: 17 Dec 2013 ***Accepted:*** 18 Oct 2014

Background and Objectives: Given the importance of sexual relationships in marriage and influence of beliefs on types of sexual activities, it seems that premarital sex education can prevent some marital problems and increase sexual knowledge. The aim of this study was to determine the effectiveness of premarital sex education on improvement of couples' sexual dysfunctional beliefs in Isfahan.

Materials and Methods: This was a quasi-experimental pretest–posttest study with a control group. Participants were selected from married couples referring to Imam Ali Charity Center in Isfahan in 2013. Participants were randomly assigned to the experimental (15 pairs) and control groups (15 pairs). Data were gathered using the male and female versions of the Nober and Pintogovia's Sexual Dysfunctional Beliefs Questionnaire. The experimental group received eight sessions of premarital sex education. The control group was in waiting list.

Results: The results of the ANCOVA analysis showed that the educational intervention was effective in sexual dysfunctional beliefs among women ($p < 0.001$) and men ($p < 0.001$).

Conclusion: Premarital sexual skills training can improve sexual dysfunctional beliefs in men and women. Sex education, especially before marriage, can prevent sexual disorders and increase couples' sexual satisfaction and marital intimacy.

Key words: sex education, sexual dysfunction, beliefs, premarital, couples, Isfahan, Iran

Please cite this article as follows:

Dashtestannejad A, Eshghi R, Afkhami E. Effectiveness of Premarital Sex Education on Sexual Dysfunctional Beliefs of Couples, Isfahan. Preventive Care in Nursing and Midwifery Journal (PCNM); 2014-2015; 4(2): 14-22.
